
En arbetsförmedling har avaktualiserat en sökande som inte besvarat en förfrågan. Fråga om arbetsförmedlingen handlagt ärendet korrekt sedan sökanden gjort gällande att hon inte fått någon förfrågan

---

Bakgrund och anmälan

I en tidigare anmälan till JO (dnr 2058-2002) framförde AA, genom ombudet BB, klagomål mot Arbetsförmedlingen Rehabilitering Tullinge, en enhet inom Länsarbetsnämnden i Stockholms län. Hon klagade på att arbetsförmedlingen inte hade meddelat henne att hon den 17 maj 2001 hade avaktualiserats som arbetssökande. Först sju månader senare hade hon i samband med att försäkringskassan beslutade om hennes sjukpenninggrundande inkomst informerats om avaktualiseringen.

Av upplysningar som inhämtades framkom att arbetsförmedlingen den 7 maj 2001 hade sänt ut en s.k. förfrågan till AA. Av denna hade framgått att om den inte besvarades inom utsatt tid skulle detta komma att tolkas som om hon inte längre önskade kvarstå som arbetssökande hos förmedlingen. AA besvarade inte skrivelsen, varför hon avaktualiserades. Mot den bakgrunden beslutade JO Berggren den 20 augusti 2002 att inte utreda anmälan ytterligare.

AA återkom till JO och uppgav att hon varken erhållit någon förfrågan från arbetsförmedlingen eller något besked om att hon avaktualiserats.

Utredning

Inledningsvis inhämtades från arbetsförmedlingen kopior av daganteckningar i AA:s ärende och kopior av en skriftväxling som ägt rum mellan AA och arbetsförmedlingen. Därefter anmodades länsarbetsnämnden att yttra sig över om AA:s uppgift om att hon inte hade mottagit den aktuella förfrågan hade föranlett eller skulle komma att föranleda någon åtgärd av arbetsförmedlingen.

Länsarbetsnämnden anförde följande.

Länsarbetsnämndens utredning

AA var i början av 2001 inskriven som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen Huddinge. Arbetsförmedlingens utredning visade dock att det förelåg oklarheter beträffande AA:s arbetsutbud (omfattning alternativ begränsning). Efter ett samtal

med arbetspsykologen den 23 februari 2001 görs därför en överenskommelse med AA att hon ska överföras till Arbetsförmedlingen Rehabilitering Tullinge inom vars verksamhetsområde resurser för fördjupad utredning och vägledning finns att tillgå. I överenskommelsen med henne klargörs även att hon ska införskaffa ett läkarutlåtande som underlag och stöd i den fortsatta utredningen av hennes möjligheter till arbete. Av Arbetsförmedlingens Huddinge daganteckning i Arbetsmarknadsverkets dataregister AIS dokumenteras denna överenskommelse och av noteringen framgår även att hon erhåller handlingar för detta ändamål. Hon kommer vidare att kallas till samtal först när hon insänt läkarutlåtandet. Dokumentationen är tydlig vad gäller AA:s åtagandeansvar. I maj 2001 hade AA ännu inte hört av sig och ej heller sänt in det efterfrågade läkarutlåtandet, vilket föranledde Arbetsförmedlingen Rehabilitering Tullinge att sända en aktualitetsförfrågan till henne. Förfrågan sändes per post och när hon inte avhörde inom, i förfrågan, angiven tid avaktualiserades hon av förmedlingen. Information om att förmedlingen vidtagit denna åtgärd fick AA med e-postbrev, vilket är den handläggningsrutin arbetsförmedlingarna har att följa. Information till hennes arbetslöshetskassa HTF, som har att besluta om hennes ersättningsrätt, sker i form av filöverföring till kassan.

AA avhörts till Arbetsförmedlingen Rehabilitering Tullinge först den 8 februari 2002 och önskar då bli aktualiserad vid förmedlingen, dock med den reservationen att hon är förhindrad att söka arbete.

Länsarbetsnämnden har inhämtat information från HTF:s arbetslöshetskassa Stockholmsavdelningen, handläggare CC ... vilken uppgivit följande:

AA uppbar arbetslöshetsersättning vid den aktuella tiden i februari 2001 och insände utbetalningsunderlag (arbetslöshetsdeklaration) till sin arbetslöshetskassa veckorna innan hon avaktualiserades. Hon deklarerade sedan arbetslös fram till vecka 23 då hon upphörde att höra av sig till arbetslöshetskassan. Avaktualiseringen skedde i vecka 20 (17 maj) och arbetslöshetskassan uppfattade därmed att AA var underkunnig om sin avaktualisering från arbetsförmedlingen.

Länsarbetsnämndens bedömning

Arbetsförmedlingarna har att följa de föreskrifter som AMS utfärdar gällande arbetssökande hos arbetsförmedlingen samt föreskrifter om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet. I handlingsplanen daterad den 23 februari 2001 har dokumenterats den överenskommelse som gjorts mellan parterna. När AA efter mer än två månader inte avhörts och ej heller besvarat den aktualitetsförfrågan arbetsförmedlingen sänt till henne avaktualiserades hon helt enligt det regelverk och i enlighet med det tillsynsansvar som åligger arbetsförmedlingen (AMS föreskrifter för länsarbetsnämnderna om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet). Arbetsförmedlingen har varken skyldighet eller rätt att efterforska varför hon brutit kontakten med arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingen Rehabilitering Tullinge har tillämpat regelverket korrekt såväl när man sände förfrågan som när man därefter avaktualiserade AA. Att sända denna information med lösbrev har av JO-beslut 1997-07-31 dnr 2862-1997 inte ansetts äventyra rättssäkerheten för den enskilde. Av detta drar länsarbetsnämnden även den slutsatsen att postbefordran kan anses tillförlitlig och att rekommenderade brev ej är nödvändiga, varför myndigheten har valt lösbrev. Länsarbetsnämnden finner även att AA under hela den tid hon haft kontakt med Arbetsförmedlingen Huddinge haft samma bostadsadress och tidigare utsända brev till henne i januari/februari 2001 har nått henne under samma adress. Några returbrev har ej heller kommit till arbetsförmedlingen, varför länsarbetsnämnden finner det för troligt att de från Arbetsförmedlingen Rehabilitering Tullinge utsända breven nått henne.

AA har, trots den överenskommelse som gjordes den 23 februari 2001, väntat ett i det närmaste helt år innan hon tar förnyad kontakt med Arbetsförmedlingen Rehabilitering Tullinge.

Enligt Riksförsäkringsverket kan en avaktualisering vid arbetsförmedlingen inte vara den enda orsaken till att en persons sjukpenninggrundande inkomst (SGI) påverkas. Medveten om att enskilda personer ändå kan drabbas av olika myndigheters föreskrifter har gjort att det hos Riksförsäkringsverket för närvarande pågår en juridisk genomgång av försäkringskassans regler och föreskrifter när det gäller SGI i fall med avaktualisering från arbetsförmedlingen.

Länsarbetsnämnden finner, med hänvisning till vad som ovan redovisats, inte att Arbetsförmedlingen Rehabilitering Tullinge kan lastas för felaktig regeltillämpning eller försumlighet i sin handläggning.

Till länsarbetsnämndens yttrande var fogat bl.a. ett yttrande från kontorschefen vid Arbetsförmedlingen Rehabilitering Tullinge.

AA kommenterade remissvaret. Hon vidhöll vad hon tidigare anfört samt uppgav bl.a. följande. Med anledning av hennes överenskommelse med arbetsförmedlingen om att inkomma med läkarintyg kontaktade hon en vårdcentral och fick tid för undersökning den 25 juni 2001. Den 28 juni 2001 inkom läkarintyget till arbetsförmedlingen. Detta styrks av arbetsförmedlingens inkomststämpel. Om hon hade nåtts av den förfrågan som arbetsförmedlingen säger sig ha skickat eller om hon underrättats om avaktualiseringen hade det inte funnits någon anledning för henne att sända läkarintyget till arbetsförmedlingen. Det ingivna läkarintyget styrker hennes påstående att hon inte nåtts av vare sig skrivelsen med förfrågan eller information om avaktualiseringen. – Arbetsförmedlingen kan inte, som påstås, ha skickat avaktualiseringen till henne med e-post eftersom förmedlingen vid den aktuella tidpunkten inte kände till att hon hade någon e-postadress. Ett beslut som förmedlas på detta sätt uppfyller inte heller kraven som uppställs i 21 § förvaltningslagen (1986:223).

I beslut den 4 december 2003 anförde *JO Berggren* följande.

Bedömning

Enligt 5 § första stycket Arbetsmarknadsstyrelsens (AMS) föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen, skall en arbetssökande avaktualiseras då personen inte önskar ytterligare service från arbetsförmedlingen. Enligt andra stycket samma paragraf skall en avaktualisering ske inom en vecka om sökanden inte kommer på avtalad tid och inte heller hör av sig till arbetsförmedlingen.

En arbetsförmedlings beslut att avaktualisera en arbetssökande är inte ett sådant slutligt beslut som avses i 21 § förvaltningslagen. Detta innebär att någon skyldighet att underrätta parten om beslutet inte föreligger enligt den bestämmelsen. Några andra föreskrifter om underrättelseskyldighet har inte heller utfärdats. Förfarandet kan således vara helt formlöst.

Avaktualiseringen föranleddes av att AA inte besvarade den förfrågan som sänts till henne i lösbrev. Som nämns i remissvaret har JO – justitieombudsmannen Rune Lavin – i ett beslut godtagit att kallelser till möten hos arbetsförmedlingen skickas i lösbrev. Skälet till detta ställningstagande var att följden av en utebliven inställelse

inte automatiskt blir att en person avstängs från arbetslöshetsersättning, utan arbetslöshetskassan har att självständigt pröva ärendet. I detta ärende är omständigheterna inte helt desamma men jag har ingen invändning mot förfarandet.

AA har dock gjort gällande att hon aldrig har mottagit den aktuella förfrågan. Det var mot den bakgrunden jag inledde min granskning med avsikt att utreda om denna uppgift föranlett eller skulle komma att föranleda någon åtgärd från arbetsförmedlingens sida. Remissvaret tyder dock närmast på att arbetsförmedlingen inte gjort några överväganden med anledning av AA:s påstående.

Om en arbetsförmedling väljer att sända viktiga försändelser till de arbetssökande med lösbrev får detta konsekvenser i de fall den arbetssökande gör gällande att han eller hon inte har mottagit brevet. I sådant fall har arbetsförmedlingen bevisbördan för att meddelandet nått adressaten. Om inte arbetsförmedlingen kan visa detta får den arbetssökandes påstående godtas.

I AA:s ärende synes arbetsförmedlingen inte ha undersökt AA:s uppgift att hon inte fått del av försändelsen. Så borde ha skett. För det fall arbetsförmedlingen i samband härmed inte kunnat visa att hon erhållit meddelandet hade arbetsförmedlingen haft att ompröva beslutet om avaktualisering.

Med dessa besked avslutas ärendet.